

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор

Микола ШИНКАРИК

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти»

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Екзамен
Денна	1	1	30	15	5	4	96	150	1
Заочна	1	1	4	2	-	-	144	150	2

Тернопіль – 2021

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26 травня 2021 року).

Робочу програму склала завідувач кафедри освітології і педагогіки, д. пед. н., доц. Л.З. Ребуха

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (протокол № 12 від 8 червня 2021 року).

Голова групи забезпечення спеціальності,
д.пед.н., доц.

Лілія РЕБУХА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Професійно-педагогічна комунікація»

1. Опис дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація»

<i>Дисципліна «Професійно-педагогічна комунікація»</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, СВО</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: <i>01 «Освіта / Педагогіка»</i>	Статус дисципліни - нормативна, циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: <i>011 «Освітні, педагогічні науки».</i> Освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти»	Рік підготовки : <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – <i>магістр</i>	Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна – 4</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 2</i>
Загальна кількість годин: <i>денна – 150 год.</i> <i>заочна – 150 год.</i>		Самостійна робота: <i>Денна – 100 год. (в.т.ч тренінг)</i> <i>Заочна – 144 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин: Денна форма навчання: 1 семестр – 10 год. з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація».

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою викладання дисципліни є формування, розвиток та систематизація знань, умінь та навичок психолого–педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти у сфері міжособистісної, ділової, масової та міжкультурної комунікації, розвиток комунікативного потенціалу та потреби особистості у спілкуванні, навичок інтерпретації невербальної поведінки, вмій

ефективного спілкування і слухання, взаємодії в діловому спілкуванні, проектування їх програми культурного зростання та соціалізації, досягнення консенсусу в комунікативних процесах між викладачем і студентом.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація» є:

- ✓ розробка напрямків та програми індивідуальних вмінь самоаналізу, міжособистісних стосунків, ділового спілкування та особистісного зростання на основі знань про особливості міжособистісної комунікації в навчальному процесі, взаємодії та відносин, комунікативну культуру працівника;
- ✓ досягнення органічного поєднання знань програми курсу із їх використанням у самопізнанні, самоаналізі, самовдосконаленні;
- ✓ розвиток наукового інтересу до вивчення окремих проблем комунікації в структурі людської цивілізації шляхом самоосвіти.
- ✓

2.3. Міжпредметні зв'язки. Курс «Професійно-педагогічна комунікація» пов'язаний із такими навчальними дисциплінами, як «Методологія наукових досліджень», «Ділові комунікації англійською мовою», «Педагогіка вищої школи», «Педагогічна майстерність», «Інноваційні технології в освіті та науці», «Управління освітнім процесом у закладах освіти»,

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація»

Процес вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація» спрямований на формування елементів наступних компетентностей магістрів:

- здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук (інтегральна компетентність);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК5);
- здатність до міжособистісної взаємодії (ЗК7);
- здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті (СК4).
- здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності (СК9).

2.5. Результати навчання

До результатів вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація» є набуття таких знань:

- використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності (PH2);
- формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію (PH3);
- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів (PH4);
- розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей (PH8);
- здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук (PH11).

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Комунікація в умовах суспільних трансформацій.

Тема 1. Комунікація в структурі людської цивілізації.

Комунікація як процес. Моделі комунікації. Управління комунікативними процесами. Методи комунікативного аналізу.

Тема 2. Процес спілкування та його складові.

Сутність поняття спілкування. Форми, види і структура спілкування. Комунікативна сторона спілкування. Порушення, труднощі і бар'єри спілкування.

Тема 3. Вербальні засоби спілкування.

Засоби спілкування та їх види. Мовна комунікація: структура і функції. Бар'єри у вербальній комунікації. Цілі та фактори ефективного слухання. Стили слухання й зворотний зв'язок у міжособистісному спілкуванні.

Тема 4. Невербальна комунікація

Засоби невербальної комунікації. Інтерпретація невербальної поведінки. Мова жестів і міміки людини. Просторово-часовий фактор спілкування. Візуальний контакт.

Тема 5. Структура комунікативної компетентності педагога в оптимізації освітнього процесу.

Умови психологічно повноцінного спілкування. Індивідуальний вплив педагога в навчально-виховній діяльності та його види. Педагогічне спілкування та його стилі. Рольові позиції у педагогічному спілкуванні. Стиль відносин і характер педагогічного впливу у процесі навчання. Стили педагогічного спілкування. Сприйняття у педагогічному спілкуванні. Імідж педагога.

Тема 6. Комунікативна модель освіти в епоху нелінійного мислення.

Комунікативна природа сучасних технологій навчання. Комунікативна природа особистості. Спілкування як загальнопсихологічна основа виховання особистості. Комунікативна культура особистості.

Змістовий модуль 2. Комунікація в освітньому процесі

Тема 7. Міжособистісна взаємодія в освітній діяльності. Характеристика інтерактивної сторони спілкування. Інтерактивна ідентифікація. Позиції у спілкуванні. Стили спілкування. Основні характеристики почуттів і емоцій у спілкуванні. Дискурсивна технологія інтимно-особистісного спілкування.

Тема 8. Сприйняття і розуміння в структурі спілкування.

Перцептивна сторона спілкування та її характеристика. Соціально-перцептивна ідентифікація. Установки та ефекти міжособистісного сприйняття в навчально-виховному процесі. Бар'єри спілкування. Самоподача у спілкуванні.

Тема 9. Ефективне ділове спілкування.

Психологія ділового спілкування. Репрезентативні системи у діловій комунікації. Рольові та маніпулятивні класифікації. Фактори ефективного спілкування. Поняття, критерії та рівні успішного спілкування. Комунікабельність, контактність та комунікативна сумісність.

Тема 10. Стратегії та тактики маніпулювання у спілкуванні

Основні стратегії впливу на людину. Засоби і механізми маніпулятивного впливу. Маніпуляції у спілкуванні. Розпізнання маніпуляції та захист від неї. Трансактний аналіз спілкування. Типи трансакцій. Основи асертивної поведінки

Тема 11. Психолого-педагогічна корекція порушень спілкування в освітньому процесі.

Психологічні девіації в поведінці особистості. Прояви дефіциту спілкування. Дефектне спілкування і акцентуації характеру. Деструктивне спілкування. Тренінгові технології здобування навичок ефективного спілкування в процесі освітньої діяльності.

Тема 12. Педагогічні конфлікти у спілкуванні.

Типологія конфліктів та їх динаміка. Типи особистостей та ймовірність їх конфліктної поведінки у процесі спілкування. Стили поведінки у конфлікті та їх доцільність. Засоби та методи запобігання та подолання конфліктів у спілкуванні. Конфлікти у навчанні, їх причини та види. Управління конфліктами в освітньому процесі та шляхи їх вирішення.

4. Структура вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація»

Назва теми	Кількість годин						Інд. робота	Контрольні заходи
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота			
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна		
<i>Змістовий модуль 1. Комунікація в умовах суспільних трансформацій</i>								
Тема 1. Комунікація в структурі людської цивілізації	4	0,5	1	-	8	12	1	розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань
Тема 2. Процес спілкування та його складові	4	0,5	1	-	8	12		розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань
Тема 3. Вербальні засоби спілкування	4	0,5	1	-	8	12	1	командні та індивідуальні проекти; презентації результатів виконаних завдань та досліджень
Тема 4. Невербальна комунікація	4	0,5	2	-	8	12	1	розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань
Тема 5. Структура комунікативної компетентності педагога в оптимізації освітнього процесу	4	0,5	1	-	8	12		розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань

Тема 6. Комунікативна модель освіти в епоху нелінійного мислення	4	-	1	0,5	8	12		розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань
<i>Змістовий модуль 2. Комунікація в освітньому процесі</i>								
Тема 7. Міжособистісна взаємодія в освітній діяльності	4	-	1	0,5	8	12		розв'язання кейсів
Тема 8. Сприйняття і розуміння в структурі спілкування	4	0,5	1	0,5	8	12		розв'язання кейсів
Тема 9. Ефективне ділове спілкування	4	0,5	2	-	8	12	1	розв'язання кейсів
Тема 10. Стратегії та тактики маніпулювання у спілкуванні	4	-	1	0,5	10	12	1	розв'язання кейсів
Тема 11. Психолого-педагогічна корекція порушень спілкування в освітньому процесі	4	0,5	1	-	8	12		розв'язання кейсів
Тема 12. Педагогічні конфлікти у спілкуванні	6	-	2	0,5	10	12		розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань
Разом	30	4	15	2	100	144		

Тренінг						4		
Підсумковий контроль	Екзамен							

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1. Комунікація як процес (1год./- год.)

Мета: Виявити специфіку комунікації в структурі людської цивілізації, показати зміну ролі комунікації в сучасному інформаційному суспільстві, проаналізувати моделі та основні методи комунікативного аналізу.

Завдання

1. Розкрити сутнісний зміст процесу комунікації.
2. Виявити відмінності моделей комунікації .
3. Охарактеризувати методи комунікативного аналізу.

Основні проблемні питання

1. Комунікація як процес.
2. Загальні характеристики комунікації.
3. Модель комунікації з точки зору публік рілейшнз, реклами і пропаганди.
4. Соціологічні та психологічні моделі комунікації.
5. Семіотичні моделі комунікації.
6. Моделі психотерапевтичної комунікації.
7. Управління комунікативними процесами

Додаткові питання

1. Моделі міфологічної комунікації.
2. Моделі аргументуючої комунікації.
3. Моделі іміджевої комунікації

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Розгляд конкретних прикладів з теми та їх обговорення (на основі власних прикладів та тематичних ситуацій)
4. Інструктаж щодо підготовки самостійної роботи №1.

Запропонована тематика СР№1

1. Зміна ролі комунікації в інформаційному суспільстві.
2. Урок – театр одного актора?
3. Моделі психотерапевтичної комунікації.
4. Нейролінгвістичне програмування.
5. Семіотичні моделі реклами.
6. Семіотичні моделі комунікації.
7. Комунікація в психоаналізі.
8. Комунікація в груповій психотерапії.
9. Моделі міфологічної комунікації.

10. Моделі аргументуючої комунікації.
11. Моделі іміджевої комунікації.
12. Моделі пропагандистської комунікації.
13. Управління комунікативними процесами.
14. Моделі масової комунікації.
15. Моделі комунікації в масовій культурі.
16. Комунікативний аспект психологічних війн.
17. Комунікативний аспект пропагандистських компаній.
18. Конвент – аналіз як метод аналізу масової комунікації.
19. Аналіз чуток.
20. Методи аналізу текстів політичних лідерів.
21. Мотиваційний аналіз в рекламі.
22. Комунікація як складова національної безпеки.
23. Промова, що мені запам'яталася.
24. Оратор, що справив на мене сильне враження.
25. Викладач-оратор: цілі, прийоми, проблеми.
26. Комунікативні механізми впливу.
27. Особливості кризових комунікацій.
28. Комунікативний базис сучасних виборчих компаній.
29. Промова, що мені запам'яталася.
30. Оратор, що справив на мене сильне враження.
31. Викладач-оратор: цілі, прийоми, проблеми.
32. Роль невербальних засобів спілкування в діяльності викладача.

Практичне заняття 2. Складові процесу спілкування (1 год./- год.)

Мета: проаналізувати сутнісний зміст поняття спілкування, ознайомитися із формами, видами і структурою спілкування, навчитись виявляти порушення, труднощі і бар'єри спілкування.

Основні проблемні питання:

1. Сутність поняття спілкування.
2. Форми, види і структура спілкування.
3. Комунікативна сторона спілкування.
4. Порушення, труднощі і бар'єри спілкування.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Кейси.

Практичне заняття 3. Засоби спілкування (1 год./- год.)

Мета: проаналізувати причини нерозуміння у спілкуванні, виявити специфіку вербальних засобів спілкування в процесі навчання, окреслити шляхи поліпшення мовлення та слухання.

Основні проблемні питання:

1. Загальна характеристика засобів спілкування.
2. Мова як основний засіб спілкування. Її основні характеристики.
3. Ораторська майстерність.
4. Невербальні засоби комунікації.
5. Характеристика структурних компонентів невербаліки: експресивно-виразні рухи (поза, жести, міміка, хода) та візуальний контакт (напрямок, тривалість, пауза, частота контактів). Вплив просторового розміщення та часу у спілкуванні.
6. Форми та комунікативні ознаки педагогічної мови.
7. Активне слухання.

Додаткові питання

Проблеми вербальних та невербальних засобів спілкування у навчальному процесі.

Хід заняття

4. Фронтальне опитування.
5. Дидактичний тест.
6. Кейси.
7. Визначення та аналіз особистісних якостей.
8. Практичне відпрацювання вмінь та навичок :
 - Виконання запропонованих викладачем вправ, що описані в роботах з ораторського мистецтва та театральної педагогіки.
 - Підготовка розповіді для аудиторії на підставі образної системи «бачень».
 - Опрацювання етюдів з публічної самотності.
 - Моделювання та аналіз ситуацій, що характеризують різні типи слухачів та перепони на шляху ефективного слухання.
 - Опрацювання прийомів активного слухання в конкретних ситуаціях.
 - Моделювання ситуацій з позитивним та негативним початком бесіди. Їх аналіз.
 - Моделювання ситуацій на збіг та розбіжності вербальних та невербальних засобів передання інформації.
 - Розробка прикладів використання вербального етикету для оптимізації навчального процесу

Хід заняття

Презентація групових проектів

Методичні вказівки до проведення групових проектів

Роботу над груповим проектом слід розпочати з опрацювання пам'ятки. В подальшій підготовці необхідно чітко дотримуватись таких кроків виконання завдання:

1. Академічна група ділиться на дві робочих підгрупи з рівною кількістю учасників.
2. Призначається два керівника (керівник кожної робочої підгрупи).
3. Керівник проектів обирає тему презентації запропонованої фірми, організації.
4. Учасники робочої підгрупи мають володіти змістом презентації в однаковій мірі та приймати участь в реалізації проекту.
5. До складу робочої підгрупи входять:
 - керівник;
 - п'ять менеджерів;
 - основний персонал;
 - допоміжний персонал.
6. Зміст презентації змакетується у вигляді схем-таблиць, рекламних блоків, наочних зображень на аркушах формату А 1 з використанням технічних засобів навчання.
7. Регламент презентації для кожної робочої групи – 45 хв.
8. Презентація групового проекту має реалізовуватися з використанням динаміки, творчості та пізнавальної діяльності всіх учасників.
9. Всім учасникам дотримуватися порад проведення презентації.

Запропоновані теми групових проектів

1. Техніка особистої роботи менеджера з управління персоналом.
2. Мистецтво ведення ділових переговорів.
3. Мова рухів людини.
4. Дистанція і голос в спілкуванні.
5. Візуальний контакт та мова погляду людини.
6. Атракція або мистецтво подобатись людям.
7. Форми та комунікативні ознаки педагогічної мови.
8. Активне слухання.

Практичне заняття 4. Невербальні засоби спілкування (1 год./- год.)

Мета: проаналізувати причини нерозуміння у спілкуванні, виявити специфіку невербальних засобів спілкування в процесі навчання, вміти інтерпретувати мову жестів людини.

Основні проблемні питання:

1. Невербальні засоби комунікації.
2. Характеристика структурних компонентів невербаліки: експресивно-виразні рухи (пози, жести, міміка, хода) та візуальний контакт (напрямок, тривалість, пауза, частота контактів). Вплив просторового розміщення та часу у спілкуванні.

Додаткові питання

Проблеми невербальних засобів спілкування у навчальному процесі.

Хід заняття

- 1.Фронтальне опитування.
- 2.Дидактичний тест.
- 3.Кейси.

Практичне заняття 5. Структура комунікативної компетентності педагога в оптимізації навчально-виховного процесу (1 год./-год.)

Мета: ознайомити студентів з різними стилями спілкування; визначити доцільність та обмеженість їх використання; набути навичок свідомого використання позиційного розподілу у спілкуванні; проаналізувати стилі педагогічного спілкування; виявити специфіку сприйняття у педагогічному спілкуванні та іміджу педагога.

Основні проблемні питання:

1. Умови психологічно повноцінного спілкування.
2. Індивідуальний вплив педагога в навчально-виховній діяльності та його види.
3. Педагогічне спілкування та його стилі.
4. Рольові позиції у педагогічному спілкуванні.
5. Стиль відносин і характер педагогічного впливу у процесі навчання. Стилi педагогічного спілкування.
6. Сприйняття у педагогічному спілкуванні.
7. Імідж педагога.

Хід заняття

- 1.Фронтальне опитування.
- 2.Дидактичний тест.
3. Кейси.

Практичне заняття 6. Комунікативна модель освіти в епоху нелінійного мислення (1 год./-год.)

Мета: ознайомити студентів із сучасними технологіями навчання та їх класифікацією; виявити особливості спілкування як загальнопсихологічної основи особистості; розкрити критерії комунікативної культури особистості.

Основні проблемні питання:

- 1.Комунікативна природа сучасних технологій навчання.
- 2.Комунікативна природа особистості.
- 3.Спілкування як загальнопсихологічна основа виховання особи.

4. Комуникативна культура педагога.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Робота з першоджерелами у формі анотації прочитаної літератури з курсу.

Практичне заняття 7. Міжособистісна взаємодія в процесі освітньої діяльності (1 год./-год.).

Мета: Ознайомлення студентів з різними стилями спілкування; визначення доцільності та обмеженості їх використання; набуття навичок свідомого використання позиційного розподілу у спілкуванні.

Основні проблемні питання:

1. Характеристика інтерактивної сторони спілкування.
2. Інтерактивна ідентифікація.
3. Позиції у спілкуванні.
4. Стили спілкування.
5. Основні характеристики почуттів і емоцій у спілкуванні.
6. Дискурсивна технологія інтимно-особистісного спілкування.

Хід заняття

- a. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Кейси.
4. Визначення та аналіз особистісних якостей (с.45-47)
4. Інструктаж до підготовки ІНДЗ №3.

Тематика самостійної роботи №3

1. Мистецтво взаємодії викладача з учнем.
2. Ефективна взаємодія — успішна кар'єра.
3. Мистецтво управління виробничими ситуаціями.
4. Роль ритуального спілкування у професійній діяльності.

Практичне заняття 8. Сприйняття і розуміння в структурі спілкування(1 год./-год.)

Мета: Ознайомлення студентів із сутністю та чинниками впливу на процес сприйняття у спілкуванні; розуміння механізмів сприйняття у спілкуванні та можливих наслідків їх дії; набуття навичок розроблення власної стратегії і тактики самоподання у спілкуванні; аналіз власного іміджу; набуття навичок формування іміджу.

Основні проблемні питання:

1. Характеристика перцептивної сторони спілкування.
2. Зміст та ефективність міжособистісного сприйняття.
3. Типові схеми формування першого враження.
4. Особливості сприйняття під час постійного спілкування.
5. Стереотипізація та емпатія — механізми сприйняття у спілкуванні.

6. Поведінка як джерело інформації у спілкуванні.
7. Помилки у сприйнятті під час спілкування.
8. Самоподання у спілкуванні.
9. Імідж, його формування та складові.
10. Імідж та самоподання викладача.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Визначення та аналіз особистісних якостей.
3. Кейси.

Практичне заняття 9. Ефективне ділове спілкування (2 год./-год.)

Мета: ознайомлення із сутністю та структурою ділового спілкування; визначення особливостей процесу ділового спілкування; розуміння механізму формування перешкод у діловому спілкуванні та можливостями уникнення цих перешкод; набуття навичок розроблення власної стратегії і тактики взаємодії у спілкуванні з урахуванням особистісних характеристик ділових партнерів; діагностика власного типу модальності та можливостей її раціонального використання у спілкуванні; відпрацювання свідомого використання в майбутній професійній діяльності різних способів та аспектів управлінського спілкування.

Основні проблемні питання:

1. Психологія ділового спілкування.
2. Ділове спілкування, його види.
3. Чинники, що впливають на ділове спілкування.
4. Репрезентативні системи у діловій комунікації.
5. Рольові та маніпулятивні класифікації.
6. Фактори ефективного спілкування.
7. Поняття, критерії та рівні успішного спілкування.
8. Комунікабельність, контактність та комунікативна сумісність.
9. Ділове спілкування керівника.
10. Комунікативна взаємодія в малих групах.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Визначення та аналіз особистісних якостей індивіда.
4. Кейси.

Практичне заняття 10. Стратегії та тактики маніпулювання у спілкуванні (1 год./0,5 год.)

Мета: отримання інформації про маніпулятивну поведінку; визначення власних позицій та пріоритетів у спілкуванні; усвідомлення та опрацювання

можливих варіантів «підбудови» у спілкуванні; засвоєння маніпулятивних технік поведінки та усвідомлення можливостей їх використання; отримання інформації щодо можливості та доцільності захисту від маніпуляцій у педагогічному спілкуванні; діагностика особистісних можливостей та переваг різних типів поведінки.

Основні проблемні питання:

1. Основні стратегії впливу на людину.
2. Засоби і механізми маніпулятивного впливу.
3. Маніпуляції у спілкуванні. Розпізнання маніпуляції та захист від неї.
4. Основи асертивної поведінки.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Кейси.

Практичне заняття 11. Психолого-педагогічна корекція порушень спілкування в освітньому процесі (2год./- год.)

Мета: Ознайомлення студентів із сутністю та причинами виникнення психологічних девіацій в поведінці особистості, проявами дефіциту спілкування, оволодіти тренінговими технологіями здобування навичок ефективного спілкування в процесі освітньої діяльності.

Основні проблемні питання:

1. Психологічні девіації в поведінці особистості.
2. Прояви дефіциту спілкування.
3. Дефектне спілкування і акцентуації характеру.
4. Деструктивне спілкування.
5. Тренінгові технології здобування навичок ефективного спілкування в процесі освітньої діяльності.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Кейси.

Практичне заняття 12. Сутність, поняття, причини конфліктів у спілкуванні (2год./0,5 год.)

Мета: Ознайомлення студентів із сутністю та причинами виникнення конфліктів у спілкуванні; визначення особливостей процесу міжособистісного конфлікту; розуміння механізму формування конфліктів у спілкуванні та

ознайомлення з можливостями їх уникнення; набуття вмінь для удосконалення взаємовідносин у спілкуванні на підставі розуміння особливостей співрозмовника та врахування типологічних характеристик особистості; набуття комунікативних умінь оптимізації взаємовідносин у процесі діяльності.

Основні проблемні питання:

1. Типологія конфліктів у комунікативних процесах.
2. Динаміка міжособистісного конфлікту.
3. Типи особистостей та ймовірність їх конфліктної поведінки у процесі спілкування.
4. Стили поведінки у конфлікті та їх доцільність.
5. Засоби та методи запобігання та подолання конфліктів у спілкуванні.
6. Конфлікти у навчанні, їх причини та види.
7. Управління конфліктами в навчальному процесі та шляхи їх вирішення.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Дидактичний тест.
3. Визначення та аналіз особистісних якостей .
4. Кейси.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання (5 год.)

Метою комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентами з дисципліни та розвиток навичок самостійного пошуку та опрацювання літературних і статистичних джерел, вироблення особистого ставлення до сучасних управлінських та етичних проблем. КПЗ є завершальною стадією теоретичної та практичної роботи з дисципліни та виконується із застосуванням знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять і охоплює зміст навчальної дисципліни загалом.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни **«Професійно-педагогічна комунікація»** є формою наскрізних практичних завдань, виконання яких потребує засвоєння змісту конкретних тем з дисципліни та отримання навичок використання набутих знань шляхом проведення певних завдань.

Індивідуальні завдання виконує кожен студент шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату згідно із рекомендованим переліком тем. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Обсяг реферату – 10 – 12 сторінок (формат А – 4). Індивідуальна робота виконується студентом самостійно при консультуванні викладачем. КПЗ оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Можливий захист практичного індивідуального завдання шляхом усного звіту студента.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання творчої роботи з дисципліни

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10-12 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Цей компонент не потребує цитувань (хоч вони допускаються), великої кількості абстрактних розмірковувань і великого обсягу.

Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати тему, яка висвітлюється в рефераті, вказавши на персоналії, які працювали над даним питанням, назвати їх праці. Це треба робити чітко й логічно, щоб обсяг вступу не перевищував 15 відсотків від обсягу роботи (1 сторінка).

Основна частина. Тут немає особливих регламентацій. Головне, щоб текст був написаний самостійно. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Коли є аргументи і контраргументи, можна вступати в полеміку. Використовувати цитати як для підтвердження, так і для спростування. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування — дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30 відсотків реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Це — підсумок. Тобто чіткість, точність, лаконічність. Жодних цитат, тільки узагальнення, резюмування основних питань і проблем теми, визначення можливостей їх використання у практичній діяльності. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60 – 65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Виконання КПЗ є обов'язковим складовим модулем залікового кредиту з курсу, компонентом підсумкової та залікової оцінки.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Професійно-педагогічна комунікація»

Запропонована тематика

33. Зміна ролі комунікації в інформаційному суспільстві.
34. Урок – театр одного актора?
35. Моделі психотерапевтичної комунікації.
36. Нейролінгвістичне програмування.
37. Семіотичні моделі реклами.

38. Семіотичні моделі комунікації.
39. Комунікація в психоаналізі.
40. Комунікація в груповій психотерапії.
41. Моделі міфологічної комунікації.
42. Моделі аргументуючої комунікації.
43. Моделі іміджевої комунікації.
44. Моделі пропагандистської комунікації.
45. Управління комунікативними процесами.
46. Моделі масової комунікації.
47. Моделі комунікації в масовій культурі.
48. Комунікативний аспект психологічних війн.
49. Комунікативний аспект пропагандистських компаній.
50. Конвент – аналіз як метод аналізу масової комунікації.
51. Аналіз чуток.
52. Методи аналізу текстів політичних лідерів.
53. Мотиваційний аналіз в рекламі.
54. Комунікація як складова національної безпеки.
55. Промова, що мені запам'яталася.
56. Оратор, що справив на мене сильне враження.
57. Викладач-оратор: цілі, прийоми, проблеми.
58. Комунікативні механізми впливу.
59. Особливості кризових комунікацій.
60. Комунікативний базис сучасних виборчих компаній.
61. Промова, що мені запам'яталася.
62. Оратор, що справив на мене сильне враження.
63. Викладач-оратор: цілі, прийоми, проблеми.
64. Роль невербальних засобів спілкування в діяльності викладача.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
1.	Комунікація в структурі людської цивілізації	7/12
2.	Процес спілкування та його складові	7/12
3.	Вербальні засоби спілкування	7/12
4.	Невербальна комунікація	7/12
5.	Структура комунікативної компетентності педагога в оптимізації освітнього процесу	8/12
6.	Комунікативна модель освіти в епоху нелінійного мислення	8/12
7.	Міжособистісна взаємодія в освітній діяльності	8/12
8.	Сприйняття і розуміння в структурі спілкування	8/12

9.	Ефективне ділове спілкування	8/12
10.	Стратегії та тактики маніпулювання у спілкуванні	8/12
11.	Психолого-педагогічна корекція порушень спілкування в освітньому процесі	8/12
12.	Педагогічні конфлікти у спілкуванні	8/12
13.	Сучасні тренінгові технології з формування комунікативної компетентності педагога	8/12
Всього		100/144

8. Тренінг з дисципліни. Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Програма тренінгу особистісного зростання керівників закладів освіти освіти

Мета: Подолання емоційної напруги, відновлення особистісного ресурсу керівника закладу освіти

Структура тренінгу:

1. Підготовчий етап : Ознайомлення учасників тренінгу з основними цілями та завданнями тренінгу, форматом тренінгу; знайомство учасників тренінгової групи з тренером та між собою, прояснення очікувань та побоювань учасників групи стосовно тренінгу; встановлення та прийняття правил тренінгової групи.

II. Основна частина:

- ✓ Особистісне зростання - (міні-лекція).
- ✓ Зняття емоційної напруги.
- ✓ Використання позитивних емоцій, які пов'язані з успіхами в минулому та майбутньому для формування нових взаємин .
- ✓ Відпрацювання і оволодіння навичками, що допоможуть згуртувати групу.
- ✓ Формування установки про значущість своєї особистості.
- ✓ Здійснення рефлексії власного Я.
- ✓ Проектування програми особистісного зростання (дерево життя).

III. Заключна частина:

Підведення підсумків тренінгу, оцінка досягнення цілей тренінгу, відповіді на запитання, анкетування.

Методи проведення: міні-лекції, ситуаційно-рольова гра, дидактична гра, ситуаційна гра, ігри-розминки, відпрацювання конкретних умінь та навичок, робота в малих групах, в парах, практичні вправи, рухливі вправи, тестування, рольові ігри.

9. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни *«Професійно-педагогічна комунікація»* використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях, тестування);

- залікове модульне тестування та опитування;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПЗ;
- оцінювання розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань, мікровикладання;
- екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Професійно-педагогічна комунікація**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Професійно-педагогічна комунікація**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
<i>6- 8 тиждень</i>	<i>14 тиждень</i>	<i>17 тиждень</i>	<i>Згідно розкладу</i>

Шкала оцінювання:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Професійно-педагогічна комунікація**» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019. Ремонту не потребує.	1-12
2.	Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1 шт.)	1-12
3.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students	1-12
4.	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-12
5.	Спеціалізоване програмне забезпечення: STATISTICA Demo, розроблена компанією StatSoft, система для статистичного аналізу даних, що включає широкий набір аналітичних процедур і методів	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Жарко О. О. Формування комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації/ 2018. № 10(1). С. 54–59.
2. Комунікативні процеси у навчанні: навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» / укл. Олійник Н.Ю. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин І.Я., 2017. 92 с.
3. Молчанова А.О. Комунікативна компетентність як основа творчої взаємодії суб'єктів закладу професійної (професійно-технічної) освіти: спецкурс/ Київ : ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», 2019. 87 с.
4. Помилуйко, В., Діагностика розвитку соціально-комунікативної компетентності дорослих. Психолінгвістика 2017. Вип. 22, С. 176–186.
5. Самборська Н.М. Моделювання процесу формування соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальності медсестринство у процесі вивчення гуманітарних дисциплін Наукові

- записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. 2018. Випуск № 1/2018, с. 71–76
6. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти : монографіяю Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова 2018. 516 с.
 7. Цільмак О.М. Педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: підручник. Одеса: ОДУВС, 2017. 124 с.
 8. Шостя І. В. Соціально-психологічні особливості формування комунікативної компетентності студентів соціономічного профілю підготовки в умовах трансформаційних змін сучасного соціуму. Теоретичні і прикладні проблеми психології. 2018. № 1. С. 321–327
 9. Tsilmak O., Rostomova L. The main issues of the theory of competence. III International Scientific and Practical Conference "Methodology of Modern Research" (March 29, 2017, Dubai, UAE) № 4(20), Vol.5, April 2017. С. 5–7.
 10. Kucherenko, I., Mamchur, L., Mamchur, Y., & Bidyuk, N. (2020). Technological Principles of the Formation of a Pupil's Communicative Competence. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(1Sup1), 126–146.
 11. Murphy, E. (2020). Language design and communicative competence: The minimalist perspective. *Glossa: A Journal of General Linguistics*, 5(1), 2. <http://doi.org/10.5334/gjgl.1081>